

7-530
(0-2-32)

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

28 Ekim 2011

ÇOK İVEDİ

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21 -2011/5382035
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Refik Eryılmaz/ 7/530

TBMM BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlığa muhatap 06.10.2011 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.010.00.02-7/530-34826 sayılı yazıları.

Hatay Milletvekili Refik Eryılmaz'ın Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızca, kendileri adına eşgüdümünde cevaplanması tensip olunan 7/530 esas numaralı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Ahmet DAVUTOĞLU
Dışişleri Bakanı

EK:4

Dağıtım:
Gereği :
TBMM Başkanlığı

Bilgi :
Başbakanlık

HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN REFİK ERYILMAZ

7/530 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORU

Çeşitli ülkelerden gelen ve kendilerini Suriyeli muhalifler olarak ilan eden bir grubun İstanbul'da son birkaç ay içerisinde bir dizi toplantı yaptığı bilinmektedir. Bu muhalif gurubun, karşılıklı olarak vize muafiyeti uyguladığımız, dostluk barajı kurduğumuz, iş ve ticaret ilişkilerimizi geliştirdiğimiz kardeş ve dost bir ülkenin yönetimini devirmeyi amaçladıkları ve bu amaçlarını gerçekleştirme adına Suriye'de silahlı çatışmalara girdiği ve bu çatışmalar neticesinde ölümlerin meydana geldiği bilinmektedir. Ayrıca Suriye'ye yönelik tehditkar tutum ve söylemlerinizi iki ülke arasında ekonomik ve siyasi sorunlara da yol açmıştır. Suriye'den gelen sığınmacılara yönelik bir takım vaatlerde bulunulduğu da iddia edilmektedir.

Bu çerçevede;

1. Suriyeli muhaliflerin İstanbul'da toplantı yapmalarına hükümetinizin ya da herhangi bir resmi kurum veya görevlinin desteği ya da katkısı olmuş mudur?
2. İstanbul'da toplanan muhalif gruplar arasında Müslüman Kardeşler Örgütü temsilcileri var mıdır?
3. Komşu, dost ve kardeş bir Ülkenin yönetimini silahlı güç kullanmak da dahil devirmeyi amaçlayan bu muhalif guruba ev sahipliği yapmış olmamanın Türkiye'nin ulusal çıkarlarına ve ulusal güvenliğine hizmet edeceğine inanıyor musunuz?
4. Müslüman kardeşler örgütü ile herhangi bir siyasi ya da organik bağınız var mı? Herhangi bir Siyasi ya da maddi desteğiniz oldu mu? Bu örgütün eylemlerini destekliyor musunuz?
5. 30 yıldır terörle mücadele eden ve bu nedenle yaklaşık 40.000 Vatandaşını şehit veren bir ülkenin başbakanı olarak bu tür organizasyonların ülkemizde yapılmasında sakınca görmüyor musunuz?
6. Daha düne kadar dost ve kardeş olarak kabul ettiğiniz Beşar Esad ve yönetimini ne oldu da bu kadar kısa sürede düşman ve yıkılması gereken bir yönetim olarak ilan etme gereği hissettiniz? Bu tavır değişikliğinizin Büyük Orta Doğu Projesi ile bir ilgisi var mı?
7. 20 Eylül 2011 tarihinde ABD Başkanı Barack Obama ile görüşmenizin ardından düzenlediğiniz basın toplantısında, ABD ile Türkiye'nin Suriye'ye karşı ortak yaptırımlar planladığını söylediniz, hatta Suriye'ye askeri malzeme taşıyan uçaklara hava sahasını kapattığınızı belirttiniz, bu söyleminizde ABD Başkanı Barack Obama'nın tarafınıza bir önerisi veya etkisi olmuş mudur? Bu kararınız batılı devletlerin Türkiye eliyle Ortadoğu bölgesindeki politikalarını hayata geçirmesi olarak

yorumlanabilir mi? Bu tür kararların alınmasındaki meşru zeminin TBMM çatısı altında milli iradeyle gerçekleşmesi gerekmez mi?

8. Terörün dini, dili, ırkı ve milleti olmadığını, terör kimden gelirse gelsin kınanması gerektiğini her fırsatta ve her platformda dile getiriyorsunuz. Acaba, Suriye'de mevcut yönetimi devirmeyi amaçlayan muhalif gurupların Suriyeli polis ve askerlere yönelik gerçekleştirdikleri silahlı eylemleri de kınamayı düşünüyor musunuz?
9. Türkiye'ye gelen Suriyeli sığınmacılar için bu güne kadar yapılan harcamaların miktarını, bu harcamaların kaynağını ve yasal dayanağını açıklamayı düşünüyor musunuz? Bu harcamalara herhangi bir uluslararası kuruluşun katkısı oldu mu? Bu harcamalar sadece Türkiye tarafından karşılanıyorsa bunu doğru buluyor musunuz?
10. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Suriye'ye yaptırım uygulanması talebini reddetti. Birleşmiş Milletlerin bu veto kararına rağmen, Türkiye'nin Suriye'ye yaptırım uygulayacağını açıkladınız. Bu karar Ülkemizin ulusal çıkarlarına zarar vermeyecek mi?
11. Suriye yönetimine yönelik yaptığımız sert ve tehditkar açıklamalardan dolayı iki ülke arasındaki ticari ilişkiler de olumsuz etkilenmiştir. Ekonomik ilişkilerin bozulmasından dolayı vatandaşlarımızın uğradığı ekonomik zararları nasıl karşılamayı düşünüyorsunuz?
12. Hatay ili Yayladağı ilçesinde kurulan sığınma kampında kalan Suriyeli sığınmacıların önemli bir bölümünün Suriye'de suça karıştıkları, kanun kaçağı konumunda oldukları ve işledikleri adi suçlar nedeniyle arandıkları yönünde ciddi iddialar yer almaktadır. Bu sığınmacılar ile ilgili herhangi bir sicil sabıka kaydı araştırması yapılmış mıdır?
13. Suriye'den gelen sığınmacılara ev, iş ve arazi vaatlerinde bulunulduğu iddiaları doğru mudur? Sığınmacılara yönelik Türkçe dil kursu verilmekte midir dil kursunun verilmesindeki amaç nedir? Bu sığınmacılara, Türk vatandaşlığını mı vermeyi düşünüyorsunuz?
14. Suriye yönetimine yönelik (Suriye'deki gelişmelere çok da fazla seyirci kalamayız, tahammülümüz kalmamıştır, sabrın son anlarına geldik) söylemlerinizdeki amacınız nedir? Suriye'ye karşı askeri bir müdahaleyi mi kastediyorsunuz? Bu söylemlerinizin uluslararası hukuk açısından meşruiyeti var mıdır?
15. Suriye'de yaşanacak bir iç çatışmanın mezhep çatışmasına dönüşme tehlikesi olduğu söylenmektedir. Bu tehlikenin Türkiye'ye de yansımalarının olabileceği yönünde ciddi iddia ve endişeler yer almaktadır. Bu konuda herhangi bir tehlike görüyor musunuz? Herhangi bir araştırmanız oldu mu?

YANIT

En uzun kara sınırına sahip olduğumuz, köklü tarihi, kültürel ve insani bağlarımızın bulunduğu ve bu itibarla Türkiye için kilit öneme sahip olan Suriye'deki gelişmeleri tabiatıyla yakından takip etmekteyiz.

Suriye ile özel bağlarımız çerçevesinde, daha Suriye'de olaylar başlamadan çok önce, Tunus'ta toplumsal hareketler yaşanmaya başladığında kaçınılmaz gördüğümüz dönüşüme uyum sağlanabilmesi, Suriye'nin bu süreçten zarar görmeden çıkabilmesi adına ön almaları ve gerekli reformları gerçekleştirmeleri konusunda Suriye'yi defalarca, en samimi biçimde uyardık. Ancak, Suriye Yönetimi, gerekli adımları atmamıştır. Güvenlik güçlerinin sürdürdüğü operasyonlar ve sivil halka uygulanan şiddet ile can kayıpları günden güne artmıştır. Yönetim'in uyguladığı şiddet yükseldikçe, gösteriler yoğunlaşmış ve yaygınlaşmıştır. Suriye Yönetimi'nin kendi halkına karşı şiddet kullanmaktaki ısrarı ve mevcut baskıcı politikalarından geri adım atmaması bizi bulunduğumuz noktaya getirmiştir.

Gelinen aşamada halkın hür iradesini, silahlı güç ve şiddet yoluyla bastırmaya çalışan Esad Rejimi'nin yaptıkları karşısında sessiz kalmak mümkün değildir. Halk üzerindeki yıkıcı politika ve eylemleri etkisiz hale getirecek imkanların seferber edilmesi bir insanlık görevi haline gelmiştir. Bizim Suriye Yönetimi'nin, meşru taleplerini barışçı bir biçimde dile getiren kardeş Suriye halkını şiddet kullanarak sindirme gayretlerine tepkisiz kalmamız beklenemezdi. Keza, uluslararası toplumun da tek bir sesle konuşması ve Esad'a yanlış mesaj vermemeye özen göstermesi büyük önem taşımaktadır.

Suriye'deki gelişmeler karşısında bugün durduğumuz nokta, Suriye halkının yanıdır. Suriye'de halkın arzusu doğrultusunda demokratik bir dönüşüm sürecinin başarıyla tamamlanması temel arzumuzdur. Bu dönüşüm ve reform sürecinin barışçı bir biçimde yürütülmesi Türkiye açısından esastır. Çevremizde bir barış, istikrar ve refah kuşağı oluşturulmasını hedefleyen dış politikamız, Suriye'nin toprak bütünlüğünün ve siyasi birliğinin korunmasını desteklememizi gerektirmektedir.

Bu bakımdan, tüm bölge açısından yıkıcı sonuçlara yol açabilecek, Suriye'de etnik ve mezhepsel temelde bir iç çatışmanın yaşanması ihtimalinin bertaraf edilmesi, Türkiye'nin bu ülkeye yönelik politikasının temel unsurunu oluşturmaktadır.

Suriye'ye askeri bir müdahale gündemimizde bulunmamaktadır. Halihazırda, uluslararası camianın böyle bir eylem hazırlığı içinde olduğunu gösterecek herhangi bir işaret de gözlenmemektedir. Suriye'deki gelişmelerin yönünü ve hedefini belirleyecek olan yine Suriye halkıdır.

Öte yandan uluslararası yükümlülüklerimizin belirlediği çerçevede, ülkemizin ulusal düzeyde Suriye Yönetimi'ne karşı almayı öngördüğü tedbirlerin Suriye halkını hedeflemesi söz konusu değildir. Aksine, bu tedbirlerin amacı halkı Esad Rejimi'nin zulmünden mümkün

mertebe korumaya yöneliktir. Tabiatıyla, sözkonusu tedbirlerin uygulanmasında ulusal çıkarlarımızın gözetilmesi esas olacaktır.

Öte yandan, Suriye’de, sağlıklı bir siyasi geçiş sürecinin başlatılabilmesi ve demokratik çoğulculuk anlayışının yerleşebilmesi için etkin bir muhalefetin ortaya çıkması büyük önem taşımaktadır. Suriye’deki hiçbir siyasi, etnik, dini veya mezhep grubunun çıkarını gözetmiyoruz. Bizim Suriye’ye yaklaşımımız bütüncüdür. Ülkemizde toplantılar düzenlemekte olan muhalif gruplarla temaslarımız da bu anlayış temelinde yürütülmektedir.

Bazı toplantılarını tamamen kendi girişim ve organizasyonu ile İstanbul’da düzenlediği bilinen “Suriye Ulusal Konseyi” adlı muhalif oluşumun halihazırda geniş bir siyasi tabana sahip olduğu, bünyesinde Suriye’deki tüm etnik, mezhepsel ve siyasi kesimlerin temsil edildiği anlaşılmaktadır.

Suriye’deki mevcut sürecin başarısı, halkın meşru taleplerinin takibini sadece barışçı yöntemlerle gerçekleştirmesine bağlı olacaktır. Bu hususu tüm temaslarımızda vurgulamaktayız.

Öte yandan, Türkiye İstatistik Kurumu’ndan temin edilen son verilere göre, 2011 yılı Eylül ayı itibariyle Suriye’ye ihracatımız 1 milyar 308 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam 2010 yılı Eylül ayı itibariyle 1 milyar 261 milyon Dolar’dır. Bu veriler ışığında, geçtiğimiz bir yıl içerisinde Suriye’yle dış ticaret hacmimizin önemli ölçüde değişmediği anlaşılmaktadır.

Hatay ili Yayladağı ilçesinde kurulan sığınma kampında kalan Suriyeli sığınmacılar hakkındaki soru ile ilgili olarak ise, Suriye’deki vahim gelişmeler sonucu sınırimızdan Türkiye’ye geçen Suriyeliler ülkemizce “misafir” olarak kabul etmektedir. Anılan şahıslara “sığınmacı” statüsü verilmemiştir. Bu nedenle, bu şahıslarla ilgili olarak herhangi bir sicil sabıka kaydı araştırması henüz yapılmamıştır. Bununla birlikte, anılan kişilere sağlanan himaye ve insani imkânlar uluslararası teamülde “geçici koruma” niteliği taşımaktadır.

Suriye’deki olumsuz gelişmeler nedeniyle ülkemize gelen Suriyelilere ev, iş ve arazi vaatlerinde bulunulduğu iddiaları gerçekleri yansıtmamaktadır. Anılan kişilere verilen Türkçe kurslarının lisanımızın öğretilmesinin ötesinde başkaca bir amacı bulunmamaktadır. Anılan kişilere, şahsa müteallik istisnai durumlar dışında Türk vatandaşlığı verilmesi sözkonusu değildir.